

**BOLALAR ONKOGEATOLOGIYASIDA ZAMONAVIY
DIAGNOSTIKA VA DAVOLASH YONDASHUVLARI****Karimova S.N.**

Urganch davlat tibbiyot instituti,

6- bosqich talabasi

Urganch, O'zbekiston

E-mail: karimovasadokat2310@gmail.com

Tel: +99899 2829636

Dolzarblik

Bolalar onkogematologiyasi bolalik davrida uchraydigan gematologik o'smalarni erta aniqlash, ularning biologik xususiyatlarini baholash va samarali kompleks davolashni tashkil etishga yo'naltirilgan zamonaviy tibbiyotning muhim yo'nalishidir. O'tkir leykozlar, limfomalar, gistiositar kasalliklar hamda miyeloid va limfoid o'smalar bolalarda og'ir kechishi, tez rivojlanishi va ko'p tizimli asoratlar chaqirishi mumkin. Shu sababli kasallikni dastlabki bosqichda aniqlash, xavf guruhini to'g'ri belgilash va individual davolash strategiyasini tanlash bemorlarning hayot sifatini yaxshilash hamda uzoq muddatli natijalarni yaxshilashda muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqot maqsadi

Bolalar onkogematologik kasalliklarini zamonaviy diagnostika qilish, xavf stratifikatsiyasi va kompleks davolashning asosiy tamoyillarini tahlil qilish hamda klinik amaliyotda ularni takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot materiallari va usullari

Tadqiqotda bolalar onkogematologiyasiga oid zamonaviy klinik va laborator yondashuvlar tahlil qilindi. Kasalliklarni aniqlashda umumiy qon tahlili, periferik qon surtmasi, suyak ko'migi aspiratsiyasi va trepanobiopsiya, oqim sitometriyasi, sitogenetik va molekulyar-genetik tekshiruvlarning diagnostik ahamiyati o'rganildi. Shuningdek, davolash samaradorligini baholashda klinik javob, minimal rezidual kasallik (MRD) va xavf guruhiga asoslangan davolash algoritmlarining o'rni ko'rib chiqildi.

Natijalar

Tahlil natijasida bolalar onkogematologiyasida diagnostik jarayonning kompleks va bosqichma-bosqich olib borilishi muhimligi aniqlandi. O'tkir limfoblastik leykozda immunofenotiplash va molekulyar tekshiruvlar kasallik turini aniqlash hamda prognostik guruhni belgilash imkonini beradi. O'tkir miyeloid leykozda esa morfologik tekshiruv bilan bir qatorda sitogenetik va molekulyar markerlarni aniqlash davolash taktikasini tanlashda muhim hisoblanadi. Limfomalarda klinik ko'rik,

laborator tekshiruvlar, tasviriy diagnostika va gistologik tekshiruvni uyg'unlashtirish kasallik bosqichini aniqlashga yordam beradi.

Zamonaviy davolashning asosini xavfga moslashtirilgan polikimyoterapiya tashkil etadi. Ayrim bemorlarda maqsadli terapiya va immunoterapiya usullaridan foydalanish davolash imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Yuqori xavfli yoki qaytalangan kasalliklarda gemopoetik o'zak hujayralarni ko'chirib o'tkazish muhim davolash variantlaridan biri bo'lib qolmoqda. Davolash davomida infeksiyon asoratlarning oldini olish, transfuziologik yordam, ovqatlanish holatini nazorat qilish va psixologik qo'llab-quvvatlash ham kompleks yordamning ajralmas qismi hisoblanadi.

Amaliy tavsiyalar

Bolalarda uzoq davom etuvchi isitma, rangparlik, holsizlik, limfa tugunlarining kattalashishi, sababsiz qon ketishlar, ko'karishlar yoki suyak og'riqlari kuzatilganda onkogematologik kasalliklarni istisno qilish maqsadida umumiy qon tahlili va periferik qon surtmasini o'z vaqtida o'tkazish tavsiya etiladi. Shubhali holatlarda bemorni ixtisoslashtirilgan bolalar onkogematologiya markaziga tezkor yo'naltirish zarur. Tashxis tasdiqlangandan so'ng davolash rejasi kasallik turi, biologik xususiyatlari, xavf guruhi va davolashga javobiga mos ravishda individual tanlanishi lozim. MRD monitoringi davolash samaradorligini baholash va zarur hollarda davolash taktikasini o'zgartirish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: bolalar onkogematologiyasi, o'tkir leykoz, limfoma, MRD, immunofenotiplash.